

Het kunstwerk van

De Verrijzenis van Christus, een beeld van Gène Eggen

Pastor J.E. Gademan was een bijzonder geliefd man in Abcoude, niet alleen in de rooms-katholieke parochie Cosmas en Damianus. Bij de viering van zijn veertigjarig priesterfeest op 23 september 1984 kreeg hij door de parochie een beeld aangeboden, dat een plek zou krijgen op het rooms-katholieke gedeelte van de Algemene Begraafplaats in Abcoude.

De keuze viel op de Limburgse beeldhouwer Gène Eggen. Hubert Jan (Gène) werd in 1921 geboren in het dorp Ulestraten vlak bij Meerssen. Voor zijn opleiding trok hij in 1943 naar Amsterdam, waar hij op de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten les kreeg van M.H.E. Campendonk en G.V.A. Röling.

Hij keerde echter terug naar zijn geboortedorp,

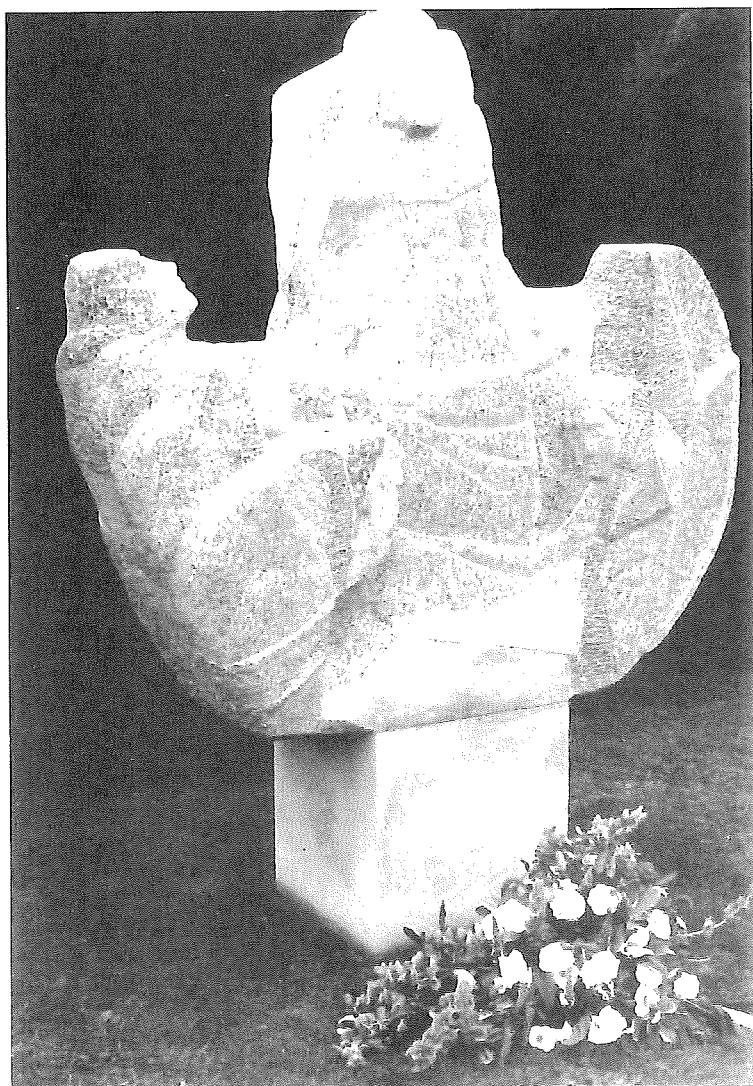
omdat zoals hij verklaarde: "ik ben nu eenmaal een kunstenaar, die de stilte van een dorp nodig heeft om te kunnen nadenken en te kunnen werken. Ik moet de bomen zien kunnen groeien en de zon kunnen zien opgaan. En de wereld? De grote wereld die leeft binnen in mij. Kunst betekent gestalte geven met mooie materialen en op een mooie wijze, daarmee bedoel ik volgens de wetten van de schoonheid van datgene wat in de mens leeft. Vanuit een beeld vertrekking zal de artiest vorm kunnen geven aan wat hij beleeft, aan wat hem aangrijpt."

Eggen was een veelzijdig kunstenaar. Hij tekende, schilderde, hij was grafisch vormgever en maakte vele beelden. Zijn werk was voornamelijk religieus geïnspireerd. Engelen vormden een centraal thema in zijn werk.

In 2000 overleed Eggen in zijn geboortedorp. Hij liet een enorm oeuvre na.

Het onderwerp en de kunstenaar waren door pastor Gademan zelf aangebracht. Een aantal malen bezocht hij het atelier van Eggen, waar hij de wording met eigen ogen kon aanschouwen. In 1986, op de gedenk-dag van de patroonheiligen van de kerk, Cosmas en Damianus, 28 september, kon het beeld worden onthuld en gewijd. *De Verrijzenis van Christus* is gehouwen uit Belgisch natuursteen. Het kreeg een plaats op het nieuwe rooms-katholieke kerkhof, dat na de voorgenomen sluiting van het oude kerkhof aan de noordkant van de kerk in 1974 voor de katholieken was gereserveerd op de algemene begraafplaats.

Het beeld vertelt het verhaal van de drie vrouwen, die op paasmorgen naar het graf van Jezus gaan om de dode te balsemen: Maria van Magdala, Johanna en Maria, de moeder van Jacobus. Twee mannen in een blinkend gewaad spraken tot hen: "Hij is hier niet, maar hij is opgewekt." (Lucas 24) Eggen heeft de beide mannen vervangen door een engel. Links zijn de drie vrouwen uitgebeeld, die alle drie een verschillende reactie vertonen: schrik, onzekerheid en geloof in het gebeurde. Zoals pastor Gademan bij de onthulling zei: "Het kunnen onze reacties zijn op de dood van een dierbare. Ook wij gaan vaak die weg: van

De Verrijzenis van Christus. RK gedeelte Algemene Begraafplaats Abcoude.

Wijding van De Verrijzenis van Christus op 28 september 1986 door pastor Joop Gademan.

doodschrik, langs niet kunnen verwerken van wat er gebeurd is naar gelovige aanvaarding. Het beeld is aan het pad geplaatst waar wij allen langs komen met onze doden en onze gevoelens. Hopelijk gaan ook wij die weg van droefheid naar geloof. Zo wordt het ook een beeld van ons.”

Na de wijding volgde besprenkeling van alle graven, waarna de kinderen op elk graf een bloemetje legden. Allerheiligen en Allerzielen naderden immers.

De Verrijzenis van Christus, voorgesteld door drie vrouwen bij het graf, behoort tot de oudste thema's in de christelijke kunst. De Opstanding werd aanvankelijk niet zelf uitgebeeld, maar wel het verhaal van de drie vrouwen. Vanaf de veertiende eeuw werd de Verrijzenis ook zelf weergegeven, waarschijnlijk ontleend aan het religieuze toneel.

Pastor Johannes Everardus Gademan, geboren in 1919 in Bunnik, kwam in 1964 naar Abcoude. Hij trof er een kerk in beweging aan: de restauratie van het kerkgebouw was in volle gang en het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) zette de ramen van de kerk open. Het bracht nieuwe gedachten over kerk en liturgie en ook op organisatorisch gebied kwamen er vernieuwingen tot stand. 'Samen-kerk-zijn' werd de leidraad. Pastor Gademan was voorstander van de oecumenische gedachte: "ik voel mij dwars door de kerken heen verbonden met mensen", zo dacht hij.

En vanaf 1965 kwamen er oecumenische kerkdiensten, waarbij afwisselend de predikanten van de Hervormde en de Gereformeerde Kerk en de pastor van de Rooms-Katholieke kerk de dienst leidden. Kenmerkend voor Gademan was ook zijn vriendschap met de hervormde dominee Willem den Toom. Samen met dokter Ank Hulsman-van Doorn trad Gademan in 1981 op als paranimf bij diens promotie *Over de levensduur: een theologisch-ethische studie over enige medische vragen: levensverlenging-euthanasie-suïcide*.

Pastor Gademan nam in 1987 na drieëntwintig jaar afscheid van Abcoude; hij overleed in Bunnik in 1997.

Marijke Carasso-Kok

Gegevens zijn ontleend aan:
 Notulen van het Parochiebestuur en van de Parochievergadering 1985-1986
 Parochieblad *De Band* van november 1986
Gedenkboek 100 jaar Parochiekerk H.H. Cosmas en Damianus Abcoude. Samengesteld door J.E. Gademan, P.J. te Poel en N.G. Schrama (Abcoude 1988)
 J. van Laarhoven, *De beeldtaal van de christelijke kunst. Geschiedenis van de iconografie* (Nijmegen 1992)
www.galeriebesselaar.nl/kunstenaars/eggen.htm
 Met dank aan mevrouw Van der Lugt-Elsenburg